

& Dotyky a spojenia

Posúvať vlastné limity

Už samotné pozvanie Elišky Brtnickej možno vnímať ako odvážny krok vedenia Bratislavského bábkového divadla. Táto performerka a choreografka sa venuje prevažne postupom nového cirkusu a jej diela sa vyznačujú dôrazom na akrobaciu a fyzickú náročnosť. Tieto postupy aplikovala aj pri tvorbe diela *Cez okraj* a súbor tak konfrontovala s neobvyklou výzvou. Aj vďaka tomu vznikla v kontexte našej zriaďovanej scény výnimočná inscenácia.

Hneď v úvode treba zdôrazniť, že v inscenácii *Cez okraj* vychádzajú použité akrobatické prvky zo samotného obsahu inscenácie. Tvorivý tím vedený Brtnickou ako režisérkou a dramaturgom Ondřejom Holbom sa zamerlal na skúmanie strachu, pocitu ohrozenia, stúpajúceho adrenalínu, ale aj hľadanie vlastných limitov. Táto mozaika sa skladá z autentických nahrávok detí či mladých ľudí, ale aj účinkujúcich. V nich sa delia o svoje vnímanie či opis situácií, keď sa ocitli priamo v konfrontácii s vlastným strachom. Ich rozprávanie je útržkovité, no ich výpovede sú zostrihané tak, aby išli priamo k podstate a zachovali si aj istú všeobecnosť či dokonca poetickosť (použité sú tiež básne Márie Ferenčuhovej). Tvorivému tímu sa podarilo zozbierať a následne skomponovať dostatočne komunikatívnu, názorovo rôznorodú, nie však prvoplánovú výpoveď o atraktivite aj nástrahách zážitkov na hrane nebezpečenstva. Pre mladých ľudí sa totiž často spájajú najmä s hľadaním samostatnosti, voľnosti, formovaním vlastného názoru či identity, a teda aj prvými krokmi dospievania. Skratkovitosť nahrávok necháva priestor pre vlastné úvahy o vypovedaných myšlienkach bez snahy zbytočne dopovedať či uzatvárať morálne ponaučenia. Slová sú len popudom k vlastnému introspektívnemu bádaniu o zvolených témach.

Celá inscenácia sa napriek fyzickej náročnosti vyznačuje istou ladnosťou a krehkosťou. Scéne dominuje prítmie a hudbu často dopĺňajú jemné zvuky kvapkajúcej vody či zvonkohry. V strede scény je postavená konštrukcia s lanami, ktorá sa rozpína nad malými svietiacimi bandaskami. Tie vďaka dizajnu vyzerajú ako panelákové domy a miestami dokonca dokážu posúvať celkovú perspektívu – akoby sa performerí nad okolitým svetom vznášali (či už odľahčene alebo na tenkej hrane risku). Pozornosť je upriamená však najmä na telá performerov v náročných akrobatických pozíciách.

Vybraní herci divadla (Peter Pavlík, René Sorád, Lukáš Tandara) a hostujúca herečka Timea Rošková preukázali veľkú mieru fyzickej disponovanosti, ale aj odhodlanosti prekročiť bezpečný priestor poznaného. Zvládajú obťažné pozície zo vzdušnej akrobacie, ktoré neraz vedú k fascinácii či efektnosti. Avšak len do takej miery, aby neodpútavali pozornosť od podstaty. Neskízli k formálnemu ohurovaniu publika, naopak, pohybová zložka plne podporuje tematickú výpoveď a poeticky ju rozvíja do vizuálne pôsobivých obrazov.

Cez okraj prináša originálny pohľad na momenty dospievania, v ktorých mladý človek formuje svoju identitu na základe rozhodnutí, či sa vymaniť z bezpečne známeho priestoru a vzbúrou proti naučeným pravidlám ohmatávať hrany života „vo vlastnej réžii“.

Diana Pavlačková

TVORCOVIA

Autorka: Eliška Brtnická a kol.

Réžia: Eliška Brtnická

Dramaturgia: Ondřej Holba

Hudba: Stanislav Abrahám

Scéna a kostýmy: Lucia Račková

Svetelný dizajn: Katarína Ďuricová

Hrajú: Peter Pavlík, René Sorád, Lukáš Tandara, Timea Rošková a. h.